

Hvorfor denne folder?

Danske Fysioterapeuters arbejdsmiljøundersøgelse "På toppen af kroppen" viser, at praktiserende fysioterapeuter har en række arbejdsmiljøbelastninger. De har flere og hyppigere gener i bevægeapparatet end tidligere set og flere gener i forhold til deres fysioterapeut kolleger i andre brancher.

Arbejdsmiljøudvalget har på baggrund af undersøgelsens resultater lagt en strategi for, hvordan de belastninger kan nedbringes. En af metoderne er, at man på klinikkerne arbejder systematisk med at forbedre arbejdsmiljøforholdene.

Denne pjece handler om hvorfor en diskussion om arbejdsmiljø på klinikken er en god ide og hvordan man kommer i gang med det systematiske arbejdsmiljøarbejde.

Det fysioterapeutiske dilemma

Fysioterapeuter er generelt så optaget af at hjælpe deres patienter, at de tilsidesætter eget ve og vel. Fire ud af fem fysioterapeuter, der primært arbejder med træning og behandling, tager chancer i arbejdet med risiko for eget helbred. Når man spørger dem, hvorfor de gør det, svarer de fleste, at det er af hensyn til patienten, men også tidsnød. U hensigtsmæssige fysiske rammer og manglende kolleger i nærheden er også svar på, at der tages "chancer" i arbejdet.

Arbejdsmiljøundersøgelsen viser, at der er god grund til at stoppe op og gi´ sit eget arbejdsmiljø et sundhedstjek.

Sæt arbejdsmiljøet på dagsordenen

Det kan være svært i en travl arbejdsdag at få tid til at snakke om egne arbejdsforhold, trivsel, samarbejde og udviklingsmuligheder. På den typiske klinik holdes der ikke mange møde. Når man samles drejer, det sig oftest om patienterne.

Hvis I vil have en klinik med ordentlige arbejdsforhold, hvor man ikke bliver slidt ned, er det nødvendigt at få skabt "rum" på klinikken til diskussion om arbejdsmiljøet. Det kan handle om pladsforhold, rygsmærter, tidspres, udvikling, nakkebesvær, samarbejde, variation i arbejdet, kontrakt, arbejdsmetoder, uddannelse, slidte fingre og håndled og meget mere.

Ta' hånd om arbejdsmiljøet på klinikken

Fælles forståelse for arbejdsmiljøet

Arbejdsmiljø kan indeholde så mange vigtige og interessante emner, at det kan virke uoverskueligt og vanskeligt at vælge, hvad der skal handles på først, og hvad der kan vente. Flere ting er ofte komplekse, hvor løsninger involverer mange personer.

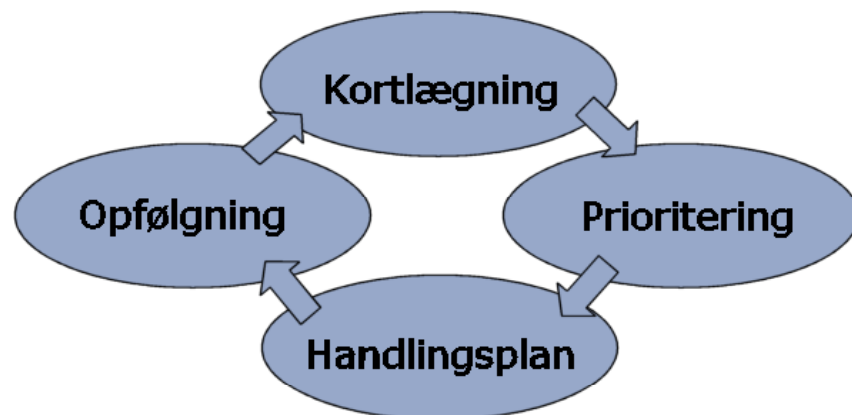
Det er en god ide at starte med at drøfte hvilke holdninger og værdier I har i arbejdet. Hvad er vigtigt i jeres arbejde? Hvad giver arbejdsglæde? Hvad er en god arbejdsdag for jer hver især? Hvad kendetegner jeres klinik? Hvad er jeres målsætning for faglig udvikling og kvalitet i behandling?

Det handler ikke om, at alle skal gøre og mene det samme, men om at opnå en fælles forståelse for jeres arbejdsmiljø. Hvad er vigtigt for jer? Hvor ligger belastningerne i jeres arbejde? Og hvordan begrænses de belastninger? Sådanne diskussioner kan give bidrage til at dele gode erfaringer og ideer i forhold til jeres arbejde og måden I arbejder på.

Fra snak til handling

For at få et overblik over hvordan arbejdsmiljøet ser ud på jeres klinik, er det en god idé at strukturere arbejdet. Det kan gøres ud fra forskellige modeller. Vi anbefaler at bruge en Arbejdspladsvurdering, der giver en systematik til at kortlægge problemerne, prioritere mellem problemerne og herudfra lægge en handlingsplan.

Det kan illustreres ved denne figur:

Hvordan kommer vi i gang?

Selvom det kun er klinikker med ansatte f.eks. rengøringspersonale, sekretær eller reelt ansatte fysioterapeuter (lejere er selvstændige erhvervsdrivende), der ifølge arbejdsmiljølovgivningen skal lave en Arbejdspladsvurdering (APV) anbefaler vi, at alle følger de retningslinier, som Arbejdstilsynet har beskrevet. Der er metodefrihed til at lave sin APV, men den nemmeste måde at komme i gang på er at bruge en enkel checkliste. Checklisten skal indeholde de typiske problemstillinger, der findes på en fysioterapiklinik. Det drejer sig om:

- Fysiske forhold
- Ergonomiske forhold
- Psykiske forhold
- Kemiske /biologiske forhold
- Personlig beskyttelse /hygiejne
- Ulykkesfarer
- Sygefravær

Problemtype	Er der problemer?	Er der problemer?	Er der problemer?	Er der problemer?
10 Fysiske forhold	Ja	Nej	Ja	Nej
11 Arbejdsrum og omgivelser				
12 Luftklima				
13 Lyd				
14 Andre fysiske forhold				
20 Ergonomiske forhold	Ja	Nej	Ja	Nej
21 Træk / støv				
22 Arbejdsstillinger				
23 Arbejdsredskaber				
24 Fysiske arbejdsvilkår				
30 Psykiske forhold	Ja	Nej	Ja	Nej
31 Arbejdsbelastning				
32 Arbejdsforhold				
33 Arbejdsforhold				
34 Arbejdsforhold				
35 Arbejdsforhold				
36 Arbejdsforhold				
37 Arbejdsforhold				
38 Arbejdsforhold				
39 Arbejdsforhold				
40 Kemiske /biologiske forhold	Ja	Nej	Ja	Nej
41 Luft				
42 Støv				
43 Andre				
50 Personlig beskyttelse /hygiejne	Ja	Nej	Ja	Nej
51 Arbejdspladsvurdering				
52 Arbejdspladsvurdering				
53 Arbejdspladsvurdering				
54 Arbejdspladsvurdering				
55 Arbejdspladsvurdering				
56 Arbejdspladsvurdering				
57 Arbejdspladsvurdering				
58 Arbejdspladsvurdering				
59 Arbejdspladsvurdering				
60 Arbejdspladsvurdering				
70 Sygefravær				
71 Sygefravær				
72 Sygefravær				

Alle, der arbejder i klinikken skal udfylde et skema for hver af de arbejdspladser, de bruger. Alle arbejdspladser skal vurderes, dvs. både reception/edb, behandlingsrum og træningslokale(r). Evt. problemer kan beskrives på bagsiden af skemaet.

Efterfølgende kan APV-skemaerne blive gennemgået på et møde, hvor alle er med til at drøfte og prioritere løsning af problemerne, så der kan blive udarbejdet en handlingsplan.

Handlingsplanen skal indeholde de løsningsforslag for de problemstillinger, der ikke umiddelbart kan løses. Der skal sættes tidsperspektiv og ansvarlige for løsning på.

Vil I vide mere

På Danske Fysioterapeuters hjemmeside <http://tillidsfolk.fysio.dk> kan du finde inspiration til APV-arbejdet. Her findes bl.a. arbejdsmiljøvejviser for fysioterapeuter, Danske Fysioterapeuters arbejdsmiljøundersøgelse, et eksempel på en checkliste som beskrevet ovenfor med en mere udførlig vejledning og en detaljeret gennemgang af Arbejdspladsvurdering med en række eksempler på forskellige metoder.

God fornøjelse *Arbejdsmiljøudvalget, december 2005*